

окупності таких витрат є чи не найдовшим у порівнянні з іншими формами технічного розвитку, оскільки виконавши капітальний ремонт, ми не позбуваємося морального зношення обладнання і воно аж ніяк не може конкурувати з подібним, але більш сучасним обладнанням. І, нарешті, термін впровадження, в даному контексті - виконання капітального ремонту, теж може бути затягнутий, що може призвести до простоїв виробництва, збоїв, необхідності переналагодження інших існуючих ліній тощо. Тому, можемо зробити висновок, про невелику ефективність даної форми технічного розвитку.

Висновок. Технічний розвиток підприємства можна розглянути з двох сторін: як підтримування техніко-технологічної бази підприємства на досягнутому в майбутні періоди функціонування підприємства рівні і недопущення його погіршення, і, як розвиток техніко-технологічної бази – тобто надання їй нових в якісному змісті характеристик.

Відповідно до цього розрізняють 8 основні форми технічного розвитку підприємства. До форм, які відносяться до підтримування технічного рівня підприємства можна віднести капітальний ремонт устаткування, заміна фізично і морально застарілого устаткування новим, але також технічного рівня і технічне доозброєння підприємства.

До більш прогресивних форм, які покликані якісно підвищити технічний рівень підприємства, відносяться: модернізація, технічне переозброєння, реконструкція, розширення виробництва, а також нове будівництво. Ці форми вимагають від підприємства більшого фінансування ніж перша група форм технічного розвитку.

Вибір певної форми для будь-якого підприємства залежить від типу виробництва, складу і кількості виробничих ліній, досвіду і знань керівників щодо запровадження технічних змін тощо. Цей вибір для будь-якого підприємства – індивідуальний, і не існує єдиної точки зору щодо однозначної ефективності будь-якої з вищезгаданих форм. Однак при виборі тієї чи іншої форми керівники мають враховувати 3 основні показники: капітальні витрати, термін окупності і термін впровадження.

Всі ці форми пов'язані між собою, деякі з них є більш розширеним варіантом інших. Так, наприклад, деякі джерела ототожнюють модернізацію і технічне доозброєння, деякі взагалі не вирізняють останнє в самостійну форму технічного розвитку. Нове будівництво розглядається в контексті капітального будівництва.

Деякі автори називають найбільш прийнятними формами технічного розвитку які є також і найбільш вживаними технічне переозброєння, реконструкцію й розширення діючих або спорудження нових виробничих об'єктів.

Кожна форма технічного розвитку має відповідати загальним і специфічним принципам її запровадження, а також складатися з підготовчого етапу(проектна стадія), безпосередньо зі здійснення заходів з технічного розвитку і контролю результатів. Також ефективним елементом, що дозволяє на практиці виявити і усунути недоліки і помилки, що були здійснені в ході технічного розвитку, є створення системи моніторингу технологічних процесів і роботи устаткування.

Кожне підприємство має обрати для себе прийнятну форму технічного розвитку відповідно розміру підприємства, типу виробництва, продукції, що виробляється, структурі основних фондів, кошторису технічного розвитку тощо.

Список використаних джерел:

1. Покропивний С.Ф. Економіка підприємства. – К.: КНЕУ, 2001. – 457 с.
2. Петрович Й.М. «Оновлення техніко-технологічної бази шляхом проведення технічного переозброєння й реконструкції підприємства» [Електронний ресурс] / Й.М. Петрович, А.Ф. Кіт, В.В. Кулішов – Режим доступу: 3. <http://poglyad.com/students/item/15599/>
3. Підпригора О.А. Цивільне право: підручник для студентів юрид. вузів та факультетів. — К.: Вентурі., 1997. — 480 с.
4. Автореферат дисертації на тему: Управление техническим обновлением производства. Автор: Третинникова О.Н., Донецк 2002.
5. Олійник Л.Г. Оновлення техніко – технологічної бази підприємств легкої промисловості [Електронний ресурс] / Л.Г. Олійник – Режим доступу: http://www.rusnauka.com/ONG_2006/Economics/17956.doc.htm
6. Ботьботенко І.В. Організація заходів технічного переозброєння виробництва в сучасних умовах [Електронний ресурс] / І.В. Ботьботенко – Режим доступу: <http://eprints.ksame.kharkov.ua/2860/>
7. Електронний журнал «Дебет-Кредит» – Режим доступу: <http://www.dtk.com.ua>
8. Інформаційний економічний портал – Режим доступу: <http://www.refine.org.ua/pageid-1286-3.html>
9. Електронний журнал «Технология строительства» – Режим доступу: <http://www.construction-technology.ru/7/etaprek.php>
10. База електронних підручників з економіки – Режим доступу: <http://www.textbooks.net.ua/content/view/1902/25/>
11. Веб-енциклопедія – Режим доступу: <http://uk.wikipedia.org>
12. База електронних підручників з економіки – Режим доступу: <http://ukrkniga.org.ua/ukrkniga-text/32/17/>
13. Електронний економічний словник – Режим доступу: abc.informbureau.com, електронний економічний словник
14. Електронний журнал «Бизнес-Агро» «Капитальный ремонт оборудования», 27 травня 2010 – Режим доступу: <http://biznes-agro.ru>

РОЗВИТОК ЕКОНОМІЧНОЇ СПІВПРАЦІ УКРАЇНИ З КРАЇНАМИ ПІВДЕННО-СХІДНОЇ АЗІЇ ТА ОКЕАНІЇ

Співпраця з країнами Південно-Східної Азії та Океанії є одним з перспективних напрямків розвитку економічної співпраці, що має значний потенціал для розвитку взаємовигідного економічного співробітництва України з країнами цього регіону.

Регіон Південно-Східної Азії та Океанії включає в себе більш як 30-ть основних країн-партнерів України. Багато країн регіону займають значні позиції на світовому ринку, їх економіки розвиваються значними темпами і у перспективі можуть займати вагоме місце серед інших регіонів світу та стати одними з найперспективніших партнерів України.

Про зростання ролі цих країн у розвитку зовнішньоторговельної політики України свідчить доля товарообігу у зовнішньоторговельному балансі України, яка за 9 місяців 2010 року становила 4,4% загального обсягу торгівлі товарами України з країнами світу.

Таблиця 1.

Доля товарообігу країн Південно-Східної Азії та Океанії у загально торговельному балансі України млрд. дол. США

	2005	2006	2007	2008	2009	09.2010	Збільшення/зменшення (2009р. до 2005 р.)	
							млрд. дол.	%
Товарообіг України з країнами світу, всього	70,428	83,402	109,918	152,537	85,138	75,460	14,711	120,9
<i>Доля товарообігу країн ПСА у зовнішньоторговельному балансі України, %</i>	<i>4,4</i>	<i>3,4</i>	<i>3,2</i>	<i>3,5</i>	<i>5,2</i>	<i>4,4</i>	-	-
Товарообіг з країнами ПСА	3,126	2,849	3,494	5,267	4,439	3,425	1,313	142,0
Експорт	2,254	1,871	2,108	2,855	3,022	2,073	0,768	134,0
Імпорт	0,872	0,978	1,386	2,412	1,417	1,351	0,546	162,6
Сальдо	1,383	0,893	0,723	0,443	1,605	0,722	0,222	-

Розраховано на основі даних Держкомстату України

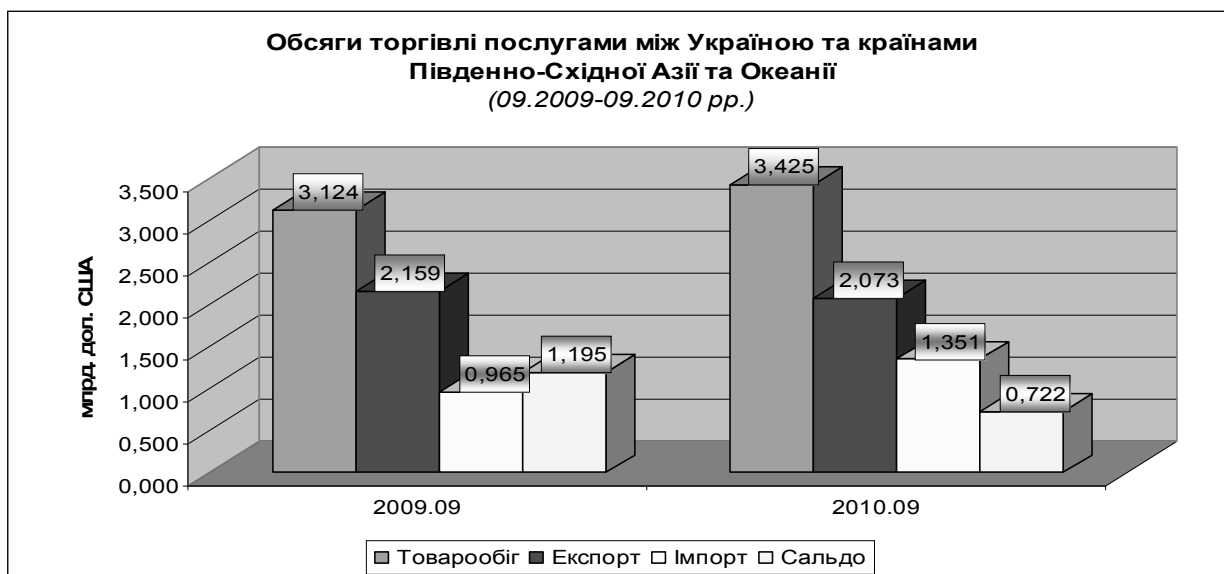
Поступовий розвиток зовнішньоторговельних стосунків цих країн з Україною набуває значних темпів, про що свідчать статистичні дані. Так, у III кварталі 2010 року, обсяг двосторонньої торгівлі товарами України з країнами Південно-Східної Азії та Океанії становив 3 млрд. 424,63 млн. дол. США. Спостерігається його збільшення у порівнянні з відповідним періодом 2009 року на 9,6 % (на 300,52 млн. дол. США). За обсягами товарообігу до першої десятки торговельних партнерів України серед країн Південно-Східної Азії та Океанії за цей період увійшли Індія, Таїланд, Індонезія, Австралія, В'єтнам, Малайзія, Пакистан, Сінгапур, Бангладеш, Філіппіни.

У третьому кварталі 2010 року експорт товарів з країнами Південно-Східної Азії та Океанії становив 5,7% загального обсягу торгівлі товарами України з країнами світу (2 млрд. 073,41 млн. дол. США). Спостерігається його зменшення на 4,0 % (на 85,91 млн. дол. США). Імпорт становив 3,2% (1 млрд. 351,22 млн. дол. США). На відміну від минулорічної тенденції зниження, відслідковується його збільшення на 40,1 % (на 386,43 млн. дол. США).

Характерною ознакою торговельних зв'язків України з країнами Південно-Східної Азії та Океанії є стала тенденція переважання приросту експорту над імпортом, завдяки чому Україна має позитивне сальдо зовнішньої торгівлі з країнами цього регіону, яке у III кварталі 2010 року становило 722,20 млн. дол. США ("плюс" 1 млрд. 194,53 млн. дол. США за 09.2009).

У розрізі країн Південно-Східної Азії та Океанії найбільші обсяги експортних поставок у III кварталі 2010 року здійснювалися до Індії – 45,5 %, від загальних експортних поставок до країн регіону, Таїланду – 19,8 %, Індонезії – 11,5 %, Сінгапуру – 4,9 %, Пакистану – 9,8 %, В'єтнаму – 4,1 %, Бангладеш – 3,4 %, Малайзії – 2,0 %, Філіппін – 1,5 %, Австралії – 0,9 %.

Головними товарними групами експорту до цих країн були неблагородні метали та вироби з них – 59,2%, олія – 17,0%, продукти рослинного походження – 6,2%, машино технічна продукція – 5,6%, хімічна продукція – 5,3%, мінеральні продукти – 3,5%.

Найбільші обсяги імпорتنних поставок здійснювалися з Індії – 34,9 % від загальних імпорتنних поставок з країн регіону до України, Індонезії – 18,8%, Австралії – 15,0%, Малайзії – 8,0%, Індонезії – 18,8%, Таїланду – 7,2%, В’єтнаму – 5,8%, Пакистану – 3,2%, Шрі-Ланки – 2,7%, Філіппін – 1,2%, Сінгапуру – 1,1%, Бангладеш – 1,0%.

Головними товарними групами імпорту були хімічна продукція – 22,2%, мінеральні продукти – 18,1%, олія – 14,0%, машинотехнічна продукція – 9,1%, продукти рослинного походження – 8,0%, пластмаси та каучук – 5,9%, продукція харчової промисловості – 4,8%, текстильні вироби 0- 4,8%, та металопродукція – 3,7%.

Протягом останніх років спостерігається інтенсифікація та поглиблення торговельно-економічного співробітництва України з країнами Південно-Східної Азії та Океанії, проте рівень співпраці не відповідає наявному економічному і науково-технічному потенціалу України та можливостям цих країн.

Так, ще не в повній мірі реалізується потенціал економічного співробітництва України з В’єтнамом, Пакистаном, Бангладеш, Афганістаном, Австралією, яка є одним з провідних світових інвесторів, та іншими країнами регіону.

Основними напрямками розвитку економічних відносин України з країнами Південно-Східної Азії та Океанії на найближчу та середньострокову перспективу мають стати наступні.

Республіка Індія

1) Збільшення обсягів поставок вітчизняної продукції машинобудівної, металургійної, енергетичної галузей на індійський ринок. Індія залишається одним із найбільш перспективних партнерів України в Південній Азії, що набуває великого значення для нашої країни з огляду на загальне скорочення українського експорту до більшості інших держав регіону.

2) Розробка нових підходів до двостороннього співробітництва з урахуванням особливостей зовнішньоекономічної політики уряду Індії стосовно України. Керівництво Індії реалізує політику імпортозаміщення тієї продукції, яка має стратегічне значення для забезпечення національної безпеки країни. У результаті цього індійська промисловість орієнтована виключно на розвиток власних сучасних передових високотехнологічних виробництв. Це є основною причиною “вибіркового” підходу до економічного співробітництва з Україною. Зокрема, відзначається зацікавленість Нью-Делі в отриманні не лише готової продукції й технологій виробництва, а і всього технологічного ланцюга виробничого процесу, включаючи й наукові розробки. Індія фактично розглядає нашу державу як “донора” технологій (продукції, послуг) у тих галузях, в яких на сьогодні індійські підприємства не мають високих конкурентних переваг.

Шрі-Ланка

1) Постачання металопродукції в Шрі-Ланку, будівництво об’єктів енергетики (вітряних та приливних електростанцій), постачання українського електротехнічного обладнання та обладнання для залізниці, промислового та інфраструктурного будівництва, участь українських підприємств у розробці нафтового родовища “Маннар”, будівництво та постачання риболовецьких траулерів та рефрижераторів, постачання з України добрив, продуктів харчування, співробітництво в космічній галузі та освіті, відкриття авіасполучення, розвиток туризму, інвестиційна діяльність.

2) Імпорт чаю з Шрі-Ланки є також одним з пріоритетів співробітництва України з найкрупнішим в світі виробником та експортером цього продукту (за 9 міс. 2010 р. імпорт цієї товарної групи складає 33,03 млн. дол. США (89,6 % загальної суми імпорту з Шрі-Ланки в Україну).

Соціалістична Республіка В’єтнам

Потенціал економічних можливостей України та В’єтнаму і взаємодоповнюваність економік обох країн створює необхідні передумови для подальшого розвитку та поглиблення двосторонніх торговельно-економічних відносин, у першу чергу, у відновленні обсягів двосторонньої торгівлі, їх нарощуванні,

диверсифікації експортно-імпортних операцій, а також збільшення у двосторонній торгівлі питомої ваги продукції з високим ступенем переробки.

Враховуючи потенційні можливості і потреби обох країн, пріоритетом у двосторонніх відносинах є реалізація торговельних операцій і спільних проектів, у першу чергу, в таких сферах як: промисловість (авіабудування, суднобудування, промислове машинобудування, хімічна та видобувна промисловість), енергетика, наука і техніка, сільське господарство, освіта, туризм та міжрегіональне співробітництво. Ключову увагу доцільно приділити розвитку співробітництва в технологічних галузях. Цей напрямок повністю відповідає взаємним інтересам двох країн. Продукція, яку випускає машинобудівний комплекс Україна поєднує в собі високий технологічний рівень і прийнятні ціни.

Це: співпраця з АНТК ім. Антонова; використання наших нових технологій та обладнання для зварювання, які застосовуються в будівництві мобільних плаваючих та стаціонарних причалів, паркінгів, доків з композитних матеріалів, хвилерізів; поставки корабельного обладнання, яке уже експортується до В'єтнаму (радіолокаційне та навігаційне устаткування, радіоапаратура); постачання пасажирських теплоходів на підводних крилах, патрульних швидкісних катерів різних типів, кораблів на повітряній подушці і т.д.; відновлення складання вантажних автомобілів «КрАЗ» на території В'єтнаму, які могли б використовуватися у будівництві великих об'єктів інфраструктури, будівництво яких планується у В'єтнамі найближчим часом, зокрема будівництві автомагістралі вздовж кордону з Лаосом і Камбоджею; будівництво ГЕС в Південному В'єтнамі; постачання хімічної продукції українського виробництва, у т. ч. добрив, шин і гумових покриттів, які адаптовані до кліматичних умов СРВ; будівництво у В'єтнамі підприємства з виробництва пігменту діоксиду титану; утилізації відходів глиноземного виробництва (так званих «червоних шлаків»); збагачення залізних (в т.ч. важкозбагачуваних гематитових), марганцевих руд та титано-цирконієвих розсипів; інвестиційне співробітництво; створення спільних підприємств та інші проекти.

Австралія

Окрім традиційного імпортера в Україну марганцевих та алюмінієвих руд, Австралія повинна розглядатися на перспективу як потенційний інвестор України.

Найбільша в світі австралійська компанія Masquarie Group, яка здійснює управління в галузі інвестування та управління інфраструктурними проектами та управляє активами на суму близько 300 млрд. дол. США, готова вкладати інвестиції в морські порти, аеропорти, платні або безкоштовні дороги, об'єкти житлово-комунального господарства, залізничні перевезення, інфраструктуру зв'язку та в будь-які проекти в Україні, які пропонує держава в рамках національних програм, при умові що вони будуть реалізовуватися за безпосередньої участі держави.

Народна Республіка Бангладеш

Бангладеш, який знаходиться у менш привабливому економічному становищі ніж сусідня Індія і яка ставитися до Бангладеш з позиції “старшого брата”, активно шукає партнерів щодо розвитку економічної співпраці в країнах світу та зокрема і в Україні.

Активізація та налагодження торговельно-економічного співробітництва з Бангладеш надасть новий поштовх розвитку двостороннього торговельно-економічного співробітництва між двома країнами. Україна, яка володіє необхідними технологіями, може стати добрим партнером у спорудженні в Бангладеш атомних та теплових електростанцій та поставок відповідного устаткування та обладнання, будівництві металопрокатних станів в Бангладеш, участі українських газодобувних компаній у тендерах по видобутку газу та будівництва відповідної інфраструктури, налагодженні широкого співробітництва у галузі сільського господарства.

Не менш вигідним може стати створення на території України спільних підприємств, зокрема, підприємств з виробництва традиційно експортованих товарів. Продукція, яка буде на них вироблятися надалі могла б реалізуватися не тільки на внутрішньому ринку України, але і на ринках Західної і Східної Європи, що особливо актуально беручи до уваги, що найближчим часом між Україною та Європейським Союзом буде підписано угоду про вільну торгівлю. Геополітичне розташування України може бути використано для більш широкого входу на європейські ринки. У першу чергу, використовуючи українські транзитні коридори на шляху пересування товарів між Азією і Європою. У цьому плані вже розпочато реалізацію ряду проектів на території нашої країни в сфері розвитку інфраструктури.

Однак, одним із головних факторів, якій стримує розвиток відносин України з країнами Південно-Східної Азії та Океанії є недостатня дипломатична присутність нашої держави у цьому регіоні – з більше як 30 країн регіону дипломатичні місії відкриті лише у 6 країнах, у той час як у інших країнах регіону економічні інтереси України не представлені взагалі. Фактором, що не сприяє розвитку торгівлі є дуже рідкий (у кращому випадку – один раз на рік) обмін делегаціями ділових кіл.

Повільний розвиток політичних контактів, незначна кількість візитів на урядовому рівні, відсутність міжурядових органів у більшості країн регіону, які би сприяли розвитку економічної співпраці та недостатність інформації про потенційні можливості України значною мірою стримує розбудову економічних відносин з цими країнами.

У контексті розвитку двостороннього торговельно-економічного та інвестиційного співробітництва України з країнами Південно-Східної Азії та Океанії важлива роль повинна відводитися діяльності спільним міжурядовим комісіям та їх створенню з іншими країнами.

На сьогодні спільні двосторонні комісії з питань торговельно-економічного та науково-технічного співробітництва створені лише з 4-ма країнами Південно-Східної Азії та Океанії (Індія, В'єтам, Таїланд,

Індонезія), що також негативно впливає на розвиток співпраці України з країнами Південно-Східної Азії та Океанії.

Наразі на опрацьованні сторін знаходяться проекти 5-ти угод про створення міжурядових комісій з питань торговельно-економічного співробітництва з Пакистаном, Афганістаном, Шрі-Ланкою, Бангладеш та Малайзією, підписання яких надасть можливість обміну делегаціями та розвитку співпраці на урядовому рівні, що у свою чергу сприятиме розвитку двостороннього співробітництва.

Іншим фактором є недостатній розвиток договірно-правової бази, зокрема економічного спрямування (торговельні та інвестиційні угоди підписані лише з основними країнами регіону, з іншими триває переговорний процес щодо узгодження текстів проектів угод).

Таким чином наявність факторів, стримуючих подальший розвиток співробітництва України з країнами Південно-Східної Азії та Океанії, а також існування підвищеної уваги з боку світової спільноти до них, може негативно вплинути на подальший розвиток співпраці та призвести до втрати Україною вже завойованих позицій та потенційних ринків збуту.

Проте, у короткостроковій та середньостроковій перспективі провідні країни Південно-Східної Азії (Республіка Індія, Соціалістична Республіка В'єтнам та інші), які є важливими торговельно-економічними партнерами України, збережуть позитивну динаміку свого розвитку, що об'єктивно сприятиме розширенню їх галузевого співробітництва з нашою державою.

Розширюються можливості для інвестиційної діяльності іноземних країн у Південній та Східній Азії, особливо з урахуванням значних потреб у розвитку та модернізації інфраструктури. Крім того, у найближчі роки експерти очікують інтенсифікацію економічної інтеграції держав Азіатсько-Тихоокеанського регіону.

Прискорене зростання виробництва, ефективна грошово-кредитна політика, інвестиційна діяльність та міжрегіональні інтеграційні процеси дають підстави прогнозувати, що країни Південно-Східної Азії та Океанії і надалі залишатимуться одним із регіонів світу з найбільш динамічно зростаючою економікою.

Вказане обумовлює особливу актуальність розвитку двостороннього партнерства України з зазначеними державами на довгострокову перспективу. Цьому сприятиме також загальне зростання протягом поточного року зацікавленості урядів країн Східної Азії у розвитку економічних відносин з нашою країною.

При окресленні концептуальних засад азійського напрямку у зовнішньоекономічній політиці України на короткострокову перспективу, доцільно враховувати те, що роль країн регіону у світовій економіці буде неухильно зростати. Вказане, у свою чергу, спричинить конкурентну боротьбу між КНР, Кореєю та Індією за територіально наближені до Європейського Союзу ринки збуту продукції та послуг.

Таким чином, враховуючи наявні тенденції та перспективи економічного розвитку, Україні необхідно виробити нові концептуальні підходи до розширення партнерства з країнами вказаного регіону та здійснювати відповідні заходи. Основою такої стратегії має стати залучення капіталів країн Південно-Східної Азії та Океанії до реалізації інвестиційних проектів на території України і розширення з цими країнами науково-технологічного співробітництва, а також нарощування українського експорту до цих країн, які наразі ще зберігають ємний ринок для вітчизняної продукції металургійної, машинобудівної, приладобудівної, енергетичної, а також агрохімічної галузей.

Список використаних джерел:

1. Інформаційно-аналітичні матеріали Міністерства економіки України.
2. Експрес-випуски Державного комітету статистики України "Зовнішня торгівля України товарами" за 2005-2010 рр.

УДК 339.9

ДЕРЕВ'ЯНКО І.П.,
Інститут міжнародних відносин НАУ,
кафедра міжнародних економічних відносин і бізнесу,
к.і.н. доцент

ОСОБЛИВОСТІ ТА ЗАКОНОМІРНОСТІ РЕСУРСОСПОЖИВАННЯ В КОНТЕКСТІ ЕКОНОМІЧНОЇ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ

Анотація. У статті розглядаються основні закономірності та своєрідні риси ресурсоспоживання в контексті глобалізаційних процесів. Досліджуються соціально-економічні аспекти процесів відтворення. Аналізуються глобальні детермінанти цивілізаційного процесу, які визначають характер сучасного ресурсоспоживання. Акцентується увага на необхідності оптимізації моделі ресурсоспоживання як механізму реалізації процесів суспільного виробництва.

Ключові слова: ресурсоспоживання, природні ресурси, парадигма, виробництво, господарська діяльність, модель, механізм, навколишнє середовище, соціально-економічний розвиток, глобалізація.

Annotation. The article considers the main concepts and original features of the resources' usage in the context of globalization processes. Social and economic aspects of the renewal processes are researched. Global determinants